

opusdei.org

Scrisoarea papei Francisc către poporul lui Dumnezeu

Scrisoarea papei Francisc către
poporul lui Dumnezeu despre
scandalurile în Biserică Catolică

20.08.2018

*Scrisoarea papei Francisc către
poporul lui Dumnezeu*

"Dacă suferă un membru, toate
membrele suferă împreună" (1Cor
12,26). Aceste cuvinte ale sfântului

Paul răsună cu putere în inima mea constatând încă o dată suferința trăită de mulți minori din cauza abuzurilor sexuale, de putere și de conștiință comise de un număr însemnat de clerici și persoane consacrate. Un delict care generează profunde răni de durere și de neputință, înainte de toate în victime, dar și în rudele lor și în întreaga comunitate, fie că sunt oameni care cred sau nu cred. Privind la trecut, nu va fi niciodată îndeajuns ceea ce se face pentru a cere iertare și a încerca să se repare dauna provocată. Privind la viitor, nu va fi niciodată puțin tot ceea ce se face pentru a da viață unei culturi capabile să evite ca aceste situații nu numai să nu se repete, ci să nu găsească spațiu pentru a fi acoperite și a se perpetua. Durerea victimelor și a familiilor lor este și durerea noastră, de aceea este urgent să se reafirme încă o dată angajarea noastră pentru a garanta protecția

minorilor și adulților aflați în situație de vulnerabilitate.

1. Dacă un membru suferă

În ultimele zile a fost publicat un raport în care se descrie experiența a cel puțin o mie de persoane care au fost victime ale abuzurilor sexuale, de putere și de conștiință săvârșite de preoți, într-o perioadă de circa șaptezeci de ani. Deși se poate spune că cea mai mare parte a cazurilor se referă la trecut, totuși, cu trecerea timpului am cunoscut durerea multora dintre victime și constatăm că rănilile nu dispar niciodată și ne obligă să condamnăm cu putere aceste atrocități, precum și să concentrăm eforturile pentru a eradica această cultură a morții; rănilile "nu trebuie prescrise niciodată". Durerea acestor victime este un plâns care se ridică spre cer, care atinge sufletul și care mult timp a fost ignorat, ascuns sau redus la

tăcere. Însă strigătul său a fost mai puternic decât toate măsurile care au încercat să-l reducă la tăcere sau, chiar, au pretins să-l rezolve cu decizii care i-au mărit gravitatea căzând în complicitate. Strigăt pe care Domnul l-a ascultat arătându-ne, încă o dată, de partea cui vrea să stea. Cântarea Mariei nu greșește și, ca un fundal, continuă să străbată istoria pentru că Domnul își amintește de promisiunea pe care a făcut-o părinților noștri: "I-a risipit pe cei mândri în cugetul inimii lor; i-a dat jos de pe tron pe cei puternici și i-a înălțat pe cei smeriți; pe cei flămânzi i-a copleșit cu bunuri, iar pe cei bogați i-a lăsat cu mâinile goale" (Lc 1,51-53), și simțim rușine când ne dăm seama că stilul nostru de viață a dezmințit și dezmente ceea ce recităm cu glasul nostru.

Cu rușine și căință, ca o comunitate eclezială, admitem că n-am știut să stăm acolo unde trebuia să stăm, că

n-am acționat la timp recunoscând dimensiunea și gravitatea daunei care se provoca în atâtea vieți. I-am neglijat și i-am abandonat pe cei mici. Îmi însușesc cuvintele cardinalului de atunci Ratzinger când, la *Via Crucis* scrisă pentru Vinerea Sfântă din 2005, s-a unit cu strigătul de durere al atâtor victime și a spus cu putere: "Câtă murdărie există în Biserică, și chiar și printre cei care, în preoție, ar trebui să-i aparțină Lui complet! Câtă mândrie, câtă autosuficiență! [...] Trădarea discipolilor, primirea nevrednică a Trupului său și a Sângelui său este desigur cea mai mare durere a Răscumpărătorului, aceea care-i străpunge inima. Nu ne rămâne altceva decât să-i adresăm, din adâncul sufletului, strigătul: *Kyrie, eleison* - Doamne, salvează-ne (cf. *Mt* 8,25)" (Stațiunea a noua).

2. Toate membrele suferă împreună

Dimensiunea și mărimea evenimentelor cere să luăm asupra noastră acest fapt în manieră globală și comunitară. Deși este important și necesar în orice drum de convertire să se cunoască cele întâmplate, acest lucru în sine nu este suficient. Astăzi suntem interpelați ca popor al lui Dumnezeu să luăm asupra noastră durerea fraților noștri răniți în trup și în spirit. Dacă în trecut omisiunea a putut să devină o formă de răspuns, astăzi vrem ca solidaritatea, înțeleasă în semnificația sa cea mai profundă și exigentă, să devină modul nostru de a face istoria prezentă și viitoare, într-un cadru în care conflictele, tensiunile și în special victimele oricărui tip de abuz să poată găsi o mână întinsă care să le protejeze și să le răscumpere din durerea lor (cf. Exortăția apostolică *Evangelii gaudium*, 228). Această solidaritate ne cere, la rândul său, să denunțăm tot ceea ce poate să pună în pericol integritatea oricărei

persoane. Solidaritate care reclamă lupta împotriva oricărui tip de corupție, în special cea spirituală, "pentru că este vorba despre o orbire comodă și autosuficientă unde până la urmă totul pare permis: înșelarea, calomnia, egoismul și atâtea forme subtile de autoreferențialitate, pentru că «și Satana însuși se prefacă că este un înger al luminii» (2Cor 11,14)" (Exortația apostolică *Gaudete et exsultate*, 165). Apelul sfântului Paul de a suferi cu acela care suferă este cel mai bun antidot împotriva oricărei voințe de a continua să se reproducă printre noi cuvintele lui Cain: "Oare sunt eu păzitorul fratelui meu?" (*Gen4,9*).

Sunt conștient de efortul și de munca ce se face în diferite părți ale lumii pentru a garanta și a realiza medierile necesare, care să dea siguranță și să protejeze integritatea copiilor și a adulților aflați în stare de vulnerabilitate, precum și de

răspândirea "toleranței zero" și a modurilor de a da cont din partea tuturor celor care fac sau acoperă aceste delikte. Am întârziat să aplicăm aceste acțiuni și sancțiuni așa de necesare, dar sunt încrezător că ele vor ajuta să se garanteze o mai mare cultură a protejării în prezent și în viitor.

Împreună cu aceste eforturi, este necesar ca fiecare botezat să se simtă implicat în transformarea eclezială și socială de care avem atâta nevoie.

Această transformare cere convertirea personală și comunitară și ne face să privim în aceeași direcție în care privește Domnul. Așa îi plăcea să spună sfântul Ioan Paul al II-lea: "Dacă am pornit din nou cu adevărat de la contemplarea lui Cristos, va trebui să știm să-l observăm mai ales pe fața celor cu care El însuși a voit să se identifice" (Scrisoarea apostolică *Novo millennio ineunte*, 49). A învăța să privim acolo

unde privește Domnul, a sta acolo unde vrea Domnul ca să stăm, să convertim inima stând în prezența sa. Pentru acest scop vor fi de ajutor rugăciunea și pocăința. Invit întregul sfânt popor credincios al lui Dumnezeu la *exercițiul penitențial al rugăciunii și al postului* conform poruncii Domnului¹, care trezește conștiința noastră, solidaritatea noastră și angajarea noastră pentru o cultură a protejării și a lui "niciodată să nu mai fie" față de orice tip și formă de abuz.

Este imposibil să se imagineze o convertire a acțiunii ecleziale fără participarea activă a tuturor componentelor poporului lui Dumnezeu. Mai mult: de fiecare dată când am încercat să înlăturăm, să reducem la tăcere, să ignorăm, să reducem la mici *élites* poporul lui Dumnezeu, am construit comunități, programe, alegeri teologice, spiritualități și structuri fără

rădăcini, fără amintire, fără chip, fără trup, în definitiv fără viață². Asta se manifestă cu claritate într-un mod anomal de a înțelege autoritatea în Biserică - foarte obișnuit în numeroase comunități în care au avut loc comportamente de abuz sexual, de putere și de conștiință - care este clericalismul, acea atitudine care "nu numai că anulează personalitatea creștinilor, ci tinde și la diminuarea și la subevaluarea harului baptismal pe care Duhul Sfânt l-a pus în inima oamenilor noștri"³. Clericalismul, favorizat fie de preoții înșiși fie de laici, generează o sciziune în corpul eclezial care alimentează și ajută la perpetuarea multora dintre relele pe care le denunțăm astăzi. A spune nu abuzului înseamnă a spune cu putere nu oricărei forme de clericalism.

Este bine mereu să ne amintim că Domnul, "în istoria mântuirii,

Domnul a mântuit un popor. De aceea nimeni nu se mântuiește singur, ca individ izolat, ci Dumnezeu ne atrage ținând cont de rețeaua complexă de relații interpersonale care se stabilesc în comunitatea umană: Dumnezeu a voit să intre într-o dinamică populară, în dinamica unui popor" (Exortatia apostolică *Gaudete et exsultate*, 6). De aceea, unicul mod pe care-l avem pentru a răspunde acestui rău care a luat atâtea vieți este să-l trăim ca o misiune care ne implică și ne privește pe toți ca popor al lui Dumnezeu. Această conștiință de a ne simți parte dintr-un popor și dintr-o istorie comună ne va permite să recunoaștem păcatele noastre și greșelile din trecut cu o deschidere penitențială capabilă să se lase reînnoită dinlăuntru. Tot ceea ce se face pentru a eradica această cultură a abuzului din comunitățile noastre fără o participare activă a tuturor membrilor Bisericii nu va reuși să

genereze dinamicele necesare pentru o transformare sănătoasă și efectivă. Dimensiunea penitențială de post și rugăciune ne va ajuta ca popor al lui Dumnezeu să ne punem în fața Domnului și a fraților noștri răniți, ca păcătoși care imploră iertarea și harul rușinii și al convertirii, și astfel să elaborăm acțiuni care să producă dinamisme în sintonie cu Evanghelia. Pentru că "de fiecare dată când încercăm să ne întoarcem la izvor și să recuperăm prospețimea originală a Evangheliei apar noi drumuri, metode creative, alte forme de exprimare, semne mai elocvente, cuvinte încărcate de semnificație reînnoită pentru lumea actuală" (Exortarea apostolică *Evanghelii gaudium*, 11).

Nu se poate face abstracție de faptul că noi ca Biserică putem recunoaște și condamna cu durere și rușine atrocitățile comise de persoane consacrate, clerici, precum și de toți

cei care aveau misiunea de a-i supraveghea și a-i proteja pe cei mai vulnerabili. Cerem iertare pentru păcatele proprii și ale altora.

Conștiința păcatului ne ajută să recunoaștem greșelile, delictele și rănille procurate în trecut și ne permite să ne deschidem și să ne angajăm mai mult în prezent pe un drum de convertire reînnoită.

În același timp, pocăința și rugăciunea ne vor ajuta să sensibilizăm ochii noștri și inima noastră în fața suferinței celorlalți și să învingem dorința de dominare și de posesie care de atâtea ori devine rădăcină a acestor rele. Fie ca postul și rugăciunea să deschidă urechile noastre la durerea tăcută a copiilor, a tinerilor și a neputincioșilor. Post care să ne procure foame și sete de dreptate și să ne determine să mergem în adevăr sprijinind toate medierile judiciare care sunt necesare. Un post care să ne

zdruncine și să ne facă să ne angajăm în adevăr și în caritate cu toți oamenii de bunăvoință și cu societatea în general pentru a lupta împotriva oricărui tip de abuz sexual, de putere și de conștiință.

În acest mod vom putea manifesta vocația la care am fost chemați să fim "semn și instrument al unirii intime cu Dumnezeu și al unității întregului neam omenesc" (Conciliul Ecumenic al II-lea din Vatican, *Lumen gentium*, 1).

"Dacă suferă un membru, toate membrele suferă împreună", ne spunea sfântul Paul. Prin atitudinea de rugăciune și de pocăință vom putea intra în sintonie personală și comunitară cu această exortatie, pentru ca să crească printre noi darurile compasiunii, dreptății, prevenției și reparării. Maria a știut să stea la picioarele crucii Fiului său. N-a făcut asta într-un mod oarecare,

ci a fost trainic în picioare și alături de ea. Cu această poziție exprimă modul său de a sta în viață. Când experimentăm dezolarea pe care ni le provoacă aceste plăgi ecleziale, cu Maria ne va face bine "să insistăm mai mult pe rugăciune" (cf. Sfântul Ignățiu de Loyola, *Exerciții spirituale*, 319), încercând să creștem în iubire și în fidelitatea față de Biserică. Ea, prima discipolă, ne învață pe noi toți discipolii cum trebuie să ne comportăm în fața suferinței celui nevinovat, fără evaziuni și lașități. A privi la Maria înseamnă a învăța să descoperim unde și cum trebuie să stea discipolul lui Cristos.

Duhul Sfânt să ne dea harul convertirii și ungerea interioară pentru a putea exprima, în fața acestor delikte de abuz, căința noastră și hotărârea noastră de a lupta cu curaj.

Din Vatican, 20 august 2018

Franciscus

[1] «Acest soi nu iese decât prin rugăciune și post» (Mt 17,21).

[2] Cf. Scrisoare către poporul lui Dumnezeu pelerin din Chile (31 mai 2018).

[3] Scrisoare către cardinalul Marc Ouellet, președinte al Comisiei Pontificale pentru America Latină (19 martie 2016).

© Copyright - Libreria Editrice Vaticana

Traducere de pr. Mihai Pătrașcu
(www.ercis.ro)

pdf | document generat automat din
[https://dev.opusdei.org/ro-ro/article/
scrisoarea-catre-poporul-lui-dumnezeu/](https://dev.opusdei.org/ro-ro/article/scrisoarea-catre-poporul-lui-dumnezeu/)
(07.08.2025)